

DZIEN**20
GR.**

16 stron

BYDGOSKI

ILUSTROWANY

ORAZ WYDAWNICTWA: **DZIEN POMORZA — DZIEN GRUDZIĄDZKI ILUSTROWANY — GAZETA GDAŃSKA — DZIEN KOCIEWSKI
GŁOS NIESZAWSKI (DZIEN CIECHOCIŃSKI) — GAZETA MORSKA ILUSTROWANA — DZIEN TCZEWSKI
ILUSTROWANY — DZIEN CHEŁMIŃSKI — GAZETA MOGILEŃSKA**

Redakcja i Administracja: Bydgoszcz, ul. Marszałka Focha 12. Telefon: 22-18. Konto czekowe P. K. O. 206.868

Krwawe decydujące walki w Hiszpanji trwają**San Sebastian zdobyty przez wojska rządowe — Dlaczego zamilkła powstańcza radiostacja w Sewilli? — Ciężkie straty obustronne w bitwie pod Enderlaza**

Paryż, 24. 7. (PAT) Informacje z Hiszpanji dalej stwierdzają, że wojna domowa po całym tygodniu walk trwa w dalszym ciągu.

Decydujące walki toczą się w chwili obecnej na łańcuchu górskim, otaczającym Madryt od północy i mają w najbliższych godzinach zadecydować o losie Madrytu. Komunikaty urzędowe mówią o zwycięstwie wojsk rządu madryckiego, natomiast według informacji z kół powstańczych, powstańcy przekroczyli już najcięższą część drogi w łańcuchu Samosierra i Guadarany.

Główna ofensywa na Madryt odbywa się jednakże nie od strony południa, od Sewilli, czy Kadyksu, lecz od strony północy przez armię dowodzoną przez gen. Mola.

W całej Hiszpanji zaczyna się zaznaczać brak żywności po miastach. Gubernatorzy lub komendanci miast bez względu na to, w czyich rękach miasta te się znajdują, zaczynają wprowadzać racjonowanie żywności. O losie walk ma zdecydować również w znacznej mierze sprawa zapasów amunicyjnych, których obie strony zdają się nie posiadać zbyt wiele.

Ostatnie wiadomości z Hiszpanji, podawane przez dzienniki wieczorne paryskie, donoszą, że gen. Mola ogłosił, iż przystępuje do tworzenia prowizorycznego rządu powstańczego.

Londyn, 24. 7. (PAT) Wiadomości nadchodzące z Hiszpanji do Londynu są sprzeczne. Dotychczas wydaje się, iż żadna z walczących stron nie odniosła decydujących sukcesów.

Rząd wzmacnia swe stanowisko w Madrycie i Barcelonie. Wojska rządowe wyparły powstańców z San Sebastian, ale wyniki walk z powstańcami, zdążającymi ku stolicy z północy, dotychczas nie są decydujące.

O powadze sytuacji świadczy fakt przybycia do portów hiszpańskich okrętów różnych krajów, które już ewakuowały kilka tysięcy cudzoziemców. Przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne uważają, iż rozwój sytuacji w kraju czyni tę ewakuację konieczną.

Sukcesy wojsk rządowych

(r) Madryt 24. 7. (PAT) Gubernator Bilbao komunikuje, że wojska rządowe całkowicie panują nad sytuacją w San Sebastianie i maszerują w kierunku m. Victoria którego poddanie oczekiwane jest niebawem.

Krażownik szkolny „Galathia” zawinął do Malagi, gdzie znajduje się w reparacji po starciu z powstańcami na wyspach Kanaryjskich. Krażownik został bardzo poważnie uszkodzony.

Samoloty rządowe zbombardowały lotnisko w Huesca. W pobliżu Carinena żołnierze oddziału powstańczego zamordowali swych dowódców i poddali się wojskom rządowym.

Rzym, 24. 7. (PAT) Stefani podaje na-

stępującą ocenę położenia w Hiszpanji:

Nie zanotowano żadnego wydarzenia decydującego o położeniu w Hiszpanji. Informacje poszczególne świadczą o po-

suwaniu się naprzód tu i ówdzie oddziałów rządowych i powstańczych.

Wiadomości są często sprzeczne i wywołują zaprzeczenia z obu stron.

Wielka bitwa pod Enderlaza**Jednak częściowy sukces powstańców?**

Hendaye, 24. 7. (PAT) W piątek przed południem doszło do bitwy między wojskami rządowymi a powstańcami w okolicach wysadzonego mostu w Enderlaza o 10 km na południowy wschód od Iranu. Obie strony poniosły ciężkie straty.

Powstańcze oddziały, dowodzone przez gen. Mola, posuwają się naprzód.

Uchodźcy, którym udało się przedostać z San Sebastian do Hendaye, twierdzą, że w San Sebastian wszystkie wybitne osobistości, znane ze swych prawicowych przekonań, zostały aresztowane. Dowództwo wojsk rządowych trzymające ich jako zakładników, chce się w ten sposób zabezpieczyć przed atakiem wojsk powstańczych na miasto. Ten

względ oraz przeszkody, wywołane trudnościami terenowymi, tłmaczą powolne posuwanie się naprzód wojsk powstańczych. Z wiarygodnych źródeł donoszą, że nastroj i dyscyplina w wojskach gen. Mola są doskonałe. Gen. Mola, o którego zabicie już kilkakrotnie donoszono, żyje i znajduje się w tej chwili na południe od Burgos, gdzie kieruje operacjami południowej grupy swych wojsk, posuwającej się w kierunku Madrytu.

Na północnym froncie

Paryż, 24. 7. (PAT) Według dzisiejszych wiadomości z Hendaye położenie na północno-wschód od Guiporcoa było dziś zrana na

stępujące: Straże przednie powstańców maszerujące z Papełuny posunęły się na południe od Oyarzun w odł. 15 km na wschód od San Sebastian. Straże czołowe milicji ludowej stoją na drogach do San Sebastian i oczekują przeciwnika.

Pomiędzy Oyarzun i Irunem ciągnie się druga linia okopów milicji ludowej, gotowej do przyścia z pomocą. Prawdopodobnie dziś po południu rozegra się tu większa bitwa.

Powstańcy przepraszają

(r) Gibraltar 24. 7. (PAT) General Kindelin przybył do Gibraltaru na motorówce i złożył w imieniu gen. Franco wobec gubernatora brytyjskiego wyrazy ubolewania spowodu bombardowania okrętów angielskich przez lotników wojsk powstańczych hiszpańskich.

Powstańcy wyparci z San Sebastian

Paryż 24. 7. (PAT) Według wiadomości z pogranicza, baskijska partja narodowa przyłączyła się do stronnictw frontu ludowego. San Sebastian, jak potwierdza się jest w rękach rządu. W mieście daje się we znaki brak zapasów żywności, wobec czego burmistrz wezwał ludność do oszczędności w korzystaniu z produktów.

Paryż 24. 7. (PAT) Agencja Havasa donosi, że miasto San Sebastian zostało odebrane powstańcom przez wojska wierne rządowi.

Dworzec kolejowy został spalony. Powstańcy zajmują jeszcze kilka ognisk oporu.

Do Madrytu przybyły oddziały robotnicze z Walencji na 100 samochodach ciężarowych defilując przez ulice miasta wśród entuzjastycznych okrzyków zgromadzonych na ulicach tłumów. Oddziały zatrzymały się przed siedzibą rządu, wznosząc okrzyki na cześć republiki, poczem odjechały do koszar.

Olbryzmia liczba zabitych

Paryż, 24. 7. (PAT) Do portu Bayonne wpłynął pod banderą republikańską przybywający z Passades rybacki kuter „Lino”. Załoga kutra potwierdziła wiadomość o pożarach szalejących w San Sebastian oraz o olbrzymiej liczbie zabitych w czasie krwawych utarczek. W mieście odczuwa się dotkliwy brak żywności, którą ludność wydają za kartkami.

Samoloty rządowe nad Majorką

(r) Londyn 24. 7. (PAT) Otrzymano tu wiadomość, że rządowe samoloty hiszpańskie, zrzucały nad Palma (Majorka) proklamacje, grożące zbombardowaniem miasta jeśli powstańcy nie poddadzą się w ciągu 48 godzin.

(Ciąg dalszy na str. 2-giej)

i. p.

Jerzy Apenceller

podpor. pil. obs. 4 p. lot.

zginął śmiercią lotnika dnia 23. 7. br. w czasie wykonywania lotu bojowego.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele garnizonowym, dnia 25. 7. o godz. 9 rano, poczem nastąpi wyprowadzenie zwłok na dworzec Toruń-Miasto, celem przewiezienia do grobowca rodzinnego na cmentarz powązkowski w Warszawie.

Cześć Jego pamięci!**Dowódca i Korpus Oficerski
4. p. lot.****Czy Witos wróci do kraju?****Międzynarodowe wyjaśnienie agencji „Iskra”**

(o) Warszawa, 24. 7. (Tel. wł.) W ostatnim czasie na łamach prasy różnych odcieni pojawiały się pogłoski o bliskim rzekomo powrocie Wincentego Witos do kraju, o amnestji dla niego a nawet o tem, że po powrocie miałby on zająć „wysokie stanowisko”.

Autorzy tego rodzaju notatek wi-

docznie nie zdają sobie sprawy z tego, że Witos uchylając się przed prawomocnym wyrokiem, zbiegł za granicę i jest ścigany listami gończymi.

Jak się dowiaduje agencja „Iskra” z międzynarodowego źródła, powrót Witos do kraju jest możliwy jedynie w celu odbycia kary więzienia.

„Lamus”poleca oryginalne antyki tak: **meble — obrazy — perskie dywany — brzozy — porcelany — srebra — kryształy — rzeźby i t. d.****Zakup****Sprzedaj****Zamiana****Toruń
Mała Garbary 2.**

DOM PRZEMYSŁOWO-TOWAROWY JÓZEF FETTER S. A. GDYNIA-PORT, Nabrzeże Polskie tel. 29-87

Import towarów kolonialnych, owoców suszonych i świeżych z krajów południowych.

Zakłady uszlachetniania śliwek suszonych, dojrzewalnia bananów, łuszczarnia pestek morelowych.

GDYNIA

Polecamy następujące firmy:

ARTYKUŁY BIUROWE
pismienne przybory szkolne, wieczne pióra, albumy, pocztówki, karty do gry, gilzy i t. p. poleca najstarsza na miejscu firma **Roman Morawski** Obecnie tylko Starowiejska 7 i Abrahama 2. Rok zał. 1926, tel. 1504. Dla biur znaczne rabaty

ARTYKUŁY KANALIZACYJNO-WODOCIĄGOWE: rury, wanny, piece, kąpielowe, umywalki etc. stale na składzie do natychm. dostawy najtaniej „**Technosan**” ul. Śląska 7a. Telefon 34-77.

BRACIA WELZ Sp. z o.o.
DOM EKSPEDYCYJNY
GDYNIA, ul. Stefana Batorego, Tel. 20-10
GDANSK, Altstadtischer Graben 102, Tel. 24772

BEDNARSKI LEONARD
WYTWÓRNIĄ RZEŹNICKO-WĘDLINIARSKĄ polecał
Codziennie świeże mięso oraz inne wyborowe wędliny.
Centrala: Gdynia 3, ul. Dykmana 4 — Telefon 33-33
2001 Filja: Gdynia, 10 lutego 9 — Telefon 20-12

BEDNARSKI BRISTOL - restauracja
Świętojańska 15, tel. 25-88
poleca po cenach niskich wykwintne obiady i kolacje.

ROGERJA CENTRALNA i HURTOWNIA DROGER. - Apteczna
FR. SZYPERSKI
10 lutego 7, tel. 2406. 10 lutego 7, tel. 2406.
Najkorzystniejsze źródło zakupu branży drogeryjnej

DYKTY KLEJONE
o zasadniczych wymiarach oraz specjalne wymiary do drzewi. Forniczy z drzew krajowych i zagranicznych.
W. MIERKIEWICZ Gdynia, Świętojańska 61. Telefon 30-12

ELEKTROTECHNIKA TO WEDISKA
Wł. Dąbrowski i S-ka ul. Mściwoja 10. telefon 36.04 róg 10-go Lutego

GDYŃSKI IMPORT OWOCÓW POŁUDNIOWYCH
HURTOWA SPRZEDAŻ OWOCÓW
DOJRZEWAŁNIA BANANÓW
GDYNIA, UL. Władysława IV. Nr. 30
Tel.: 12-85, 12-87. Adres telegr.: „GDYNIMOWPOL”

JAZDŻEWSKI GDYNIA
Sw. Jańska 16
NOWOŚCI: *Bluzki, apaszki, swetry, pończochy, gorsety, bluzonowe, krawaty, Rossule, kołnierzyki, szelki, skarpety.*
Sukienki i ubranka dziecięce.

LADY ul. 10 Lutego nr. 7. vis à vis B. G. K.
poleca ostatnie nowości. Wielki wybór **Kapeluszy damskich sztucznej biżuterji.** pasków, kołnierzyków, apaszek i t. p.

MARMURKI mielone i mączka do wyrobu terraca, płyty marmurowe i piaskowe, przybory do szlifowania, farby cementowe, ośki i tozaki.
Posiadam licencje na tynki szlachetne myte.
Dom Handlowy Jerzy Szlifirz-Karski, ul. Słowackiego 54 Telefon 30-44

MEBLE biurowe, gleta, lóżka metalowe, sypialnie, jadalnie, kuchnie
DOM MEBLI N. CHOMICKA ul. Świętojańska 63. — Tel. 21-83.

MACHWITZ ul. Lipowa 3. Telefon 28-15
Kawa, Herbata, Kakao
Import towarów kolonialnych.

Mleczarnia Parowa i Wytwórnia Serów w WABRZEZNI
Oddział w GDYNI - Świętojańska 88 - tel. 2876
Poleca po cenach bardzo niskich hurt. i detal.
Codziennie świeże mleko, jaja, śmietana, masło, sery
Dla hotelów-restauracji i pensjonatów specjalny rabat

OBUWIE wszelkiego rodzaju kupuje się najkorzystniej w **Centrali Obuwia** Świętojańska 62, właśc. Kazimierz Gabrieliwicz

OKULARY Nie psuj wzroku kupuj u fachowca. Jedyną na najstarsza firma autoryzowana „**OPTYNAUT**” Gdynia, Sw. Jańska 34. Telefon nr. 13-74.
Okulary słoneczne nadeszły w wielkim wyborze.

Polskie Biuro Podróży „ORBIS”
przyjmuje zgłoszenia wolnych mieszkań na pomieszczenia dla turystów i wycieczek. Oferty z podaniem ceny.
P. B. P. „ORBIS” — Skwer Kościuszki 18.

SKŁAD FABRYCZNY RAMI SALON OBRAZÓW Nistrzów Świątojańska 55. Telefon 35-44.
Z. ZAGANCZYK

REKAWICZEK Specjalny magazyn w duzym wyborze oraz pranie i naprawa **W. KORZUN, Świętojańska 46**

ROWERY - OPONY - DĘTKI - CZĘŚCI ZAMIENNE - GRAMOFONY
PLYTY najtaniej Starowiejska 21 „**Sport-Promień**” telefon 1097
Przyjmujemy pożyczki inwestycyjne

SIATKI OCYNKOWANE
poleca tanio wprost z fabryki
Gdynia Wytwórnia siatek i ogrodzeń drucianych „SPLOT” ul. Morska 39, 2711

SZKŁA i LUSTRA
Stefan Skarplik HURTOWNIA SZKŁA i LUSTRA ul. Świętojańska 59. Telefon 22-11.

TYNKI Posiadam licencje patentu Nr. 22044 Urząd Patent. Rzplitej Polskiej i wyłączne prawo udzielenia zezwolenia na tynkowanie tynkiem szlachetnym mytym.
Dom Handlowy JERZY SZLIFIRZ-KARSKI ul. Słowackiego 54. Telefon 30-44

DR. B. CZEMPLIK lekarz specjalista chorób płucnych osiedlił się w Gdyni przy ul. Świętojańskiej 37.
Godziny przyjęć: 10-12 i 3-5. Tel. 36-93.

SENSACJA w „BODEDZE” Gdynia
Fenomenalny iluzjonista **Fredo Roner** w zawodach z publicznością
Tygodnik filmowy PAT w opracowaniu i wykonaniu orkiestry **KARASINSKIEGO i KATASZKA**

RUDOLPH MISCHKE Gdańsk, właśc. Otto Dubke, Langgasse 5
Wyroby żelazne, artykuły gospodarcze, narzędzia ogrodowe.

GDANSK

BURSZTYNOWE OZDOBY NAGRODY SPORTOWE PRZEMYSŁ ARTYSTYCZNY CYGARNICZKI DO CYGAR I PAPIEROSÓW

znak ochronny **MSBM** gwarantuje za prawdziwość bursztynu

Do nabycia we wszystkich specjalnych składach jubilerskich i zegarmistrzowskich

Staatliche Bernstein Manufaktur

G. m. b. H.

Skład fabryczny: GDANSK, Lastadie 35 d.

Wysmukło i zgrabnie

„Ideal” Korsett Gdańsk, Hohl, Geistgasse 127, naprzeciw firmy „Potrykus & Fuhs”

Potrzebna

do lepszego domu dzieł czynna, uczciwa, pracowita, do gotowania, prania i do wszystkich prac domowych. Smoczykowa, Gdańsk, Reithahn 4. 4511Gdk

Szkolne flety Blocka „Hohner” organki i akordeony nadeszły znówu. Naprawa klawiatur i akordeonów dobrze i tanio **MUSIKHAUS Trossert, Gdańsk, Kohlenmarkt 10** Tel. 28837. 762 Gd

Poszukuje pomocnika fryzjerskiego, natychmiast lub od 1. VIII. Janicki, Gdańsk - Oliwa, Adolf Hitlerstrasse 505. 4591Gdk

WEJHEROWO

MEBLE wystielane

tapczany, fotele gotowe i na zamówienie, wykonanie solidne. Specjalny dział krzesel stołowych.

NIEDZIELSKI Wejherowo, ul. Pierackiego 21, vis a vis Urzędu Skarbowego. 3686 W

Komunikacja Pasażerska **Sopoty - Sztokholm**

Następne odjazdy:

S. S. „Kastelholm” 28 lipca, o godz. 12-tej.

S. S. „Marieholm” 30 lipca, o godz. 24-tej.

Wycieczki zbiorowe z pobytem na lądzie po niższych cenach, począwszy od gld. gd. 195.— włącznie z utrzymaniem, napiwkami i t. d.

Bliższych informacji udziela:

BERGENSKE BALTIC TRANSPORTS LTD. A.-G. GDANSK, Langer Markt 3, telefon 22541. 4541G

W Sopotach!

INDRA - PALAST i ADRIA KABARETT

Gd3120 Dyrekcja: Louis Ernst

Codziennie wielkie światowe atrakcje — Dancing na świeżym powietrzu. — Lokale międzynarodowe.

Cukiernia i Kawiarnia

ASTORIA właśc. OTTO EICHELHANN

Seestr. 66 **SOPOTY** Tel. 31077

Przodująca cukiernia ze znakomitemi ciastami. **Specjalność: LODY.** 3564 G

Po przeprowadzeniu gruntownej i całkowitej renowacji i po powiększeniu ogrodu z salą do zebrań i zabaw, jedyne przedsiębiorstwo tego rodzaju w granicach miasta Gdańska

KAWIARNIA

„Am Steffenspark”

Gdańsk, Hindenburgallee 2-10, Tel. Nr. 2337 3987Gd daw. Café Konietzko

